

Národní akční program
bezpečnosti a ochrany zdraví při práci
pro období 2011 – 2012

Schváleno Radou vlády pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci
dne 10. prosince 2010.

ÚVOD

Národní akční program bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (dále jen „národní program“) pro období 2011 – 2012 zahrnuje opatření směřující k naplňování cílů Národní politiky BOZP a strategie Společenství. Úzce navazuje na národní program pro předchozí léta 2009 – 2010 a stanoví základní prioritní opatření v oblasti BOZP a další termínovaná opatření pro toto období, která jsou pro další vývoj v této oblasti nejvíce naléhavá.

K celkovému zlepšení stavu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je nutné vytvořit potřebné podmínky pro motivaci a podporu všech subjektů v oblasti prevence, k zajištění dostupných a kvalitních pracovně lékařských služeb, ke snížení sociálně ekonomických důsledků poškození zdraví z práce cestou cílené rehabilitace a zpětného začleňování po úrazu a nemoci z povolání na trh práce, pro podporu výzkumu a vzdělávání a pro efektivní výkon státní kontroly nad BOZP. Realizace těchto cílů vyžaduje zásadní ekonomickou podporu celé oblasti BOZP.

Jedním ze základních cílů Národní politiky BOZP je zavedení systému úrazového pojištění, který bude nejen efektivně využívat vybrané finanční prostředky, ale především vytvoří základní nástroje k systémovému řešení motivace, prevence a rehabilitace. Vzhledem k tomu, že se jedná o úkol, který se dlouhodobě nedaří splnit,

zavedení systému úrazového pojištění se stává základní prioritou národního programu pro období 2011 – 2012.

V návaznosti na úkoly přecházející z národního programu z předchozího období, jsou **pro léta 2011 – 2012 stanovena konkrétní opatření v následujících oblastech:**

- zajištění **ekonomické podpory** systému BOZP,
- **motivace** všech subjektů k bezpečnosti a ochraně zdraví při práci,
- zvýšení úrovně **bezpečnosti technických zařízení**,
- cílená **podpora prevence** bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- zabezpečení kvalitní a dostupné **pracovně lékařské péče**,
- řešení právní úpravy **bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů** na všech typech škol a školských zařízení,
- systémové **řešení ucelené rehabilitace** po pracovním úrazu a nemoci z povolání,
- **vzdělávání specialistů** pro oblast BOZP,
- **podpora institucionálního výzkumu** v oblasti bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci,
- **aplikace výsledků výzkumných úkolů** při realizaci konkrétních projektů v praxi,
- posílení a podpora systému **inspekční a kontrolní činnosti** BOZP.

Vedle prioritních a dalších termínovaných úkolů národního programu pro toto období, jsou dále začleněna opatření k bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, která jsou jednotlivými subjekty zajišťována průběžně. Kontrola plnění stanovených úkolů je zařazena do plánu práce Rady vlády pro BOZP (dále jen „Rady vlády“) na příslušný kalendářní rok.

I. Základní priority národního programu

Priorita I. - Zavedení funkčního systému úrazového pojištění

Opatření:

1. Projednat v Radě vlády zprávu o aktuálním stavu prací směřujících k urychlenému zavedení systému úrazového pojištění do praxe, se stanovením konkrétních termínů realizace a odpovědnosti za splnění jednotlivých úkolů.

Zodpovědnost: MPSV, MF

Spolupráce: MZ, ČBÚ

Termín: 31. března 2011

2. Důsledně sledovat a vyhodnocovat v Radě vlády stav plnění úkolů k přípravě úrazového pojištění dle závěrů přijatých k opatření č. 1, až do stavu jeho faktického zvedení do praxe.

Zodpovědnost: MPSV, MF

Spolupráce: MZ, ČBÚ

Termín: průběžně do splnění úkolu

Priorita II. – Zajištění financování systému BOZP na období do roku 2013

Opatření:

3. Připravit a projednat v Radě vlády návrh možných zdrojů financování projektů BOZP v oblasti prevence a rehabilitace na období let 2011 - 2013 a přijmout konkrétní řešení.

Zodpovědnost: Rada vlády pro BOZP

Připraví: Pracovní skupina Rady vlády pro BOZP

Spolupráce: MF, MPSV, MZ, MPO, ČBÚ,
sociální partneři

Termín: 31. března 2011

4. Připravit a projednat v Radě vlády možnosti zajištění finančních zdrojů pro výzkum v oblasti bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci na období 2011 - 2013.

Zodpovědnost: Rada vlády pro BOZP

Připraví: Pracovní skupina Rady vlády pro BOZP

Spolupráce: MPSV, MZ, MŠMT ostatní resorty

Termín: 31. března 2011

5. Připravit a projednat v Radě vlády současný stav úrovně inspekční a kontrolní činnosti nad BOZP v rámci ČR z hlediska rozsahu, odborné kvality a personální kapacity. K zajištění potřebné úrovně činnosti na tomto úseku připravit návrh konkrétních opatření, včetně návrhu na zajištění finanční podpory pro období 2011 - 2013.

Zodpovědnost: Rada vlády pro BOZP

Připraví: Pracovní skupina Rady vlády pro BOZP

Spolupráce: MPSV, MZ, MŠMT, ČBÚ, ČMKOS, MF
a ostatní resorty

Termín: 30. června 2011

Priorita III. – Prevence pracovních rizik

Opatření:

6. Zpracovat návrh věcného záměru právní úpravy bezpečnosti provozu technických zařízení, která představují zvýšenou míru ohrožení života a zdraví.

Zodpovědnost: MPSV

Spolupráce: ČBÚ, MPO, MD, MV, MO

Termín: 31. prosince 2011

7. Provést komplexní analýzu stavu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ve stavebnictví, navrhnout opatření ke zlepšení nepříznivého stavu a po projednání v Radě vlády stanovit konkrétní úkoly k jejich realizaci.

Zodpovědnost: MPSV

Spolupráce: MZ, ČBÚ a sociální partneři

Termín: 30. března 2011

8. Dokončit proces přípravy návrhu právní úpravy pracovnílékařských služeb, zahrnující jejich obsah, rozsah, financování a kontrolu kvality, včetně zajištění preventivní lékařské péče žákům při praktické přípravě na povolání a posuzování zdravotní způsobilosti při volbě povolání.

Zodpovědnost: MZ

Spolupráce: MPSV, sociální partneři, Společnost pracovního lékařství a Česká společnost dorostového lékařství ČLS J. E. Purkyně

Termín: 30. září 2011

9. Dopracovat standardy pro poskytování základních pracovnílékařských služeb a navrhnout kritéria pro jejich hodnocení.

Zodpovědnost: MZ

Spolupráce: Společnost pracovního lékařství ČLS JEP

Termín: 31. prosince 2011

10. V dvouletých intervalech provádět revizi seznamu nemocí z povolání a v případě potřeby navrhnout jeho aktualizaci.

Zodpovědnost: MZ, MPSV

Spolupráce: Společnost pracovního lékařství ČLS JEP, Společnost nemocí z povolání ČLS JEP a Státní zdravotní ústav

Termín: 30. června 2012

Priorita IV. – Bezpečnost a ochrana zdraví dětí, žáků a studentů

Opatření:

11. Připravit návrh právní úpravy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních při teoretické výuce, praktické výuce a

praktické přípravě, která bude řešit bezpečnost a ochranu zdraví dětí a žáků mateřských, základních a středních škol.

Zodpovědnost: MŠMT

Spolupráce: MPSV, MZ

Termín: 31. prosince 2011

12. Zajistit důsledné vyžadování posuzování zdravotní způsobilosti žáků a studentů při volbě povolání a v průběhu přípravy na povolání, včetně náplně, frekvence a financování těchto lékařských služeb.

Zodpovědnost: MŠMT

Spolupráce: MZ, MPSV

Termín: 31. prosince 2011

13. Připravit návrh právní úpravy bezpečnosti a ochrany zdraví studentů vysokých škol, včetně evidence a dokumentace jejich úrazů, vzniklých v rámci studia.

Zodpovědnost: MŠMT

Spolupráce: MZ, MPSV

Termín: 31. prosince 2011

Priorita V. – Rehabilitace po pracovním úrazu a nemoci z povolání

Opatření:

14. Připravit a projednat v Radě vlády návrh systémového řešení ucelené rehabilitace osob po pracovním úrazu a nemoci z povolání směřující ke zmírnění sociálních a ekonomických důsledků poškození zdraví z práce a ke zpětnému začlenění do pracovního procesu, včetně stanovení konkrétních opatření k realizaci.

Zodpovědnost: MPSV

Spolupráce: MZ, MŠMT

Termín: 31. prosince 2011

II. Další termínovaná opatření národního programu

Vzdělávání specialistů v oblasti BOZP

Opatření:

15. Sjednotit požadavky na odbornou a zvláštní odbornou způsobilost podle zákona č. 309/2006 Sb. a zákona č. 174/1968 Sb., s právní úpravou danou zákonem č. 179/2006 Sb., o uznávání výsledků dalšího vzdělávání.

Zodpovědnost: MPSV, MŠMT

Spolupráce: MZ, ČBÚ, sociální partneři, odborné společnosti

Termín: období 2011- 2012

16. Pokračovat ve stanovování základních požadavků na odborné znalosti a dovednosti specialistů pro BOZP.

Zodpovědnost: MPSV, MŠMT

Spolupráce: MZ, ČBÚ, sociální partneři, odborné instituce

Termín: období 2011 - 2012

Výzkum a vývoj

V souladu s potřebami státu zajistit kontinuitu výzkumu v oblasti BOZP. Zvláštní pozornost směřovat k řešení problematiky nových rizik (např. nanotechnologie), fyziologie práce, sociálních a demografických změn (stárnutí společnosti a prodlužování aktivního věku) v kontextu s postupující globalizací, ekonomickými a sociálními změnami.

Opatření:

17. Aktualizovat a projednat v Radě vlády priority výzkumu a vývoje BOZP na období let 2011 – 2013 a doporučit konkrétní opatření k jejich realizaci.

Zodpovědnost: Pracovní skupina Rady vlády pro BOZP

Spolupráce: MPSV, MZ, MŠMT, ČBÚ, MD, MV, MO

Termín: 31. března 2011

Spolupráce orgánů, institucí, sociálních partnerů a odborné veřejnosti

18. V souladu se schválenými zásadami pro regionální spolupráci státních orgánů působících na úseku kontroly a dozoru v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zástupců zaměstnavatelů a zaměstnanců, orgánů samosprávy a odborných institucí, pokračovat v přípravě sítě regionálních výborů, vyhodnotit jejich činnost a informovat Radu o postupu prací.

Zodpovědnost: kontrolní orgány MPSV, dozorové orgány MZ, ČBÚ, orgány samosprávy (MV)

Spolupráce: sociální partneři, odborné instituce

Termín: 30. června 2011

Inspekce práce

19. V souladu s Usnesením Vlády ČR č. 509, ze dne 28. června 2010, připravit a projednat v Radě vlády návrh postupu k přípravě výročních zpráv o plnění Úmluv MOP č. 81, o inspekci práce v průmyslu, a č. 129, o inspekci práce v zemědělství.

Zodpovědnost: MPSV

Spolupráce: MZ, MPO, ČBÚ

Termín: 30. června 2012

III. Průběžně plněná opatření národního programu

Oblast pracovně lékařských služeb

20. V rámci systému celoživotního vzdělávání, ve spolupráci se vzdělávacími institucemi, nadále rozvíjet stávající kurzy a semináře pro zvýšení odborné kvalifikace poskytovatelů pracovně lékařských služeb.

Zodpovědnost: MZ

Spolupráce: SZÚ, odborné společnosti ČLS
J. E. Purkyně, instituty postgraduálního
vzdělávání

Termín: průběžně

21. Průběžně vypracovávat diagnostické a posudkové standardy a kritéria pro onemocnění, která budou uvažována k zařazení do seznamu nemocí z povolání v rámci jeho aktualizací.

Zodpovědnost: MZ

Spolupráce: Společnost pracovního lékařství ČLS JEP,
Společnost nemocí z povolání ČLS JEP a
Státní zdravotní ústav

Termín: trvalý úkol

Termín pro standard k cytostatikům: 30. června 2011

Termín pro standard k páteři: 30. června 2012

Oblast informačních služeb v BOZP

22. Pokračovat v budování registru BOZP s odkazem na agregovaná data z veřejných zdrojů.

Zodpovědnost: MPSV, MZ, MŠMT, MF, MZ, ČBÚ, MV,
MO, Mze, SÚJB, MŽP

Spolupráce: sociální partneři, odborné a vzdělávací
institute

Termín: průběžně

Oblast osvěty a propagace BOZP

23. Napomáhat cestou preventivních programů kontrolních a dozorových orgánů „Bezpečný podnik“, „Bezpečné město“, „Bezpečná škola“, „Podnik podporující zdraví“ a „Zlatý Permon“, ke zvyšování úrovně BOZP a zlepšování pracovních podmínek, a propagovat tyto programy v Evropě.

Zodpovědnost: kontrolní orgány MPSV, dozorové
orgány MZ, ČBÚ, MŠMT

Spolupráce: sociální partneři

Termín: průběžně

Oblast mezinárodní spolupráce

24. Realizovat evropské informační a kontrolní kampaně zaměřené na oblast BOZP v úzké spolupráci se zainteresovanými resorty a sociálními partnery, například Evropskou kampaň o hodnocení rizik, Evropské sítě podpory zdraví na pracovišti a koordinovat celostátní kampaně pro zaměstnavatele, které budou zaměřeny na zdravý životní styl zaměstnanců.

Zodpovědnost: MPSV, MZ, ČBÚ

Spolupráce: sociální partneři

Termín: průběžně